

El collage apassionat, agreujat i reivindicatiu d'Albert Roig

ARXIU CASA MUSEU BLAI BONET

PERE ANTONI PONS

A la coberta del llibre hi figura, com és habitual, el nom de l'editorial, L'Altra; el títol de l'obra, *Posseït*, i el nom de

l'autor, Albert Roig (Tortosa, 1959). En realitat, però, es tracta d'un llibre tan coral, amb una naturalesa de collage tan constitutiva i explícita, que no seria del tot inexacte que el nom de Roig, poeta poc prolífic però força reputat, hi constés com a coautor, o si més no com a autor reorganitzador d'abundants i extensos materials aliens. A penes exagero. El llibre inclou cartes privades, fragments de dietari, ressenyes, poemes i notes diverses d'una galàxia rutilant d'escriptors. Hi destaquen Blai Bonet, Miquel Bauçà, Gabriel Ferrater, J.V. Foix, Andreu Vidal, Joan Vinyoli i Joan Brossa.

Citar profusament textos potents d'autors tan singulars, tan fundacionals i, en el seu millor moment, tan genials com alguns dels

abans esmentats té riscos evidents per a Roig, en el sentit que no deixa de ser una manera de posar-se a ell mateix el llistó molt alt. Ja a l'arrencada, hi trobem uns versos torturats i intensos de Ferrater, un parell de pàgines de Roig evocant Blai Bonet i donant-li veu, i tres pàgines memorables i vivíssimes del dietari *La mirada* de Bonet. El text més fluïd dels tres és el de Roig.

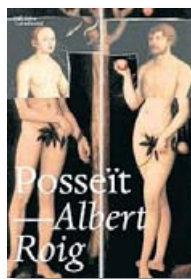
Tanmateix, diria que una de les virtuts centrals del llibre és que res d'això no preocupa a l'autor. Ell ha fet el que volia fer, i aquí queda. I què és el que ha volgut fer? Tres coses. Primera: un homenatge als seus poetes més admirats, aquells que representen l'actitud personal i creativa que ell creu que és la més noble i fecunda per dedicar-se a la poesia (amb alguns hi va tenir una relació de deixeble i mentor, com Blai Bonet, o d'amistat íntima, com Andreu Vidal). Segona: reivindicar el tipus de poesia que a ell li agrada i ha intentat conrear, formalment rigorosa però també abrupta i poc previsible, amarada

de vitalitat, una poesia que defuig el que segons ell són les obvietats i la sentimentalitat que caracteritzen la poesia realista i de l'experiència. I, *last but not least*, Roig també ha volgut passar comptes, agreujat, desenfadat i combatiu, amb un sistema literari massa aferrat als poders institucionals, un sistema que el disgusta i que té la impressió que l'ha obligat a moure's pels marges, amb els inconvenients que això comporta.

El món personal dels poetes

Tot això, Roig ho ha intentat fer, com ja he dit, encadenant cites i textos d'altri i omplint amb textos propis les transicions entre les cites i els textos i vinculant-ho tot mitjançant associacions, juxtaposicions i correspondències subtils, inopinades o bé explícites. Més poètics que assagístics, els seus textos evocuen escenes, recreen amb un estil més o menys vigorós i evocador fets biogràfics dels autors de qui parla, fa caracteritzacions, recupera ressenyes... Tot i que és cert que no aporta gaire informació nova –si bé hi ha cartes inèdites fantàstiques de Blai Bonet, per exemple–, Roig conta el que ja se sap amb una passió encomanadissa. I prova d'explicar els poetes de qui parla no desentrellant-ne els temes ni descrivint-ne els llibres sinó reconstruint, mitjançant un sensualisme retòric assilvestrat i que "tremola en dialecte", el seu món personal i poètic per tal de generar en el lector l'efecte que la seva poesia li genera a ell.

Com a collage, *Posseït* en general funciona d'una manera notable, sobretot gràcies a les brillants crosses textuales que l'omplen. Com a anecdotari i retrat biogràfic col·lectiu, és deixat i té un interès desigual però viu. Com a assaig, es queda en una aproximació o en una temptativa poc articulada –sense un discurs que ho cohesioni tot–, no exempta, tanmateix, de detalls il·luminadors i d'invectives discutibles però tonificants. ♦♦

POSSEÏT
ALBERT ROIG
L'ALTRA
272 PÀG. / 18 €

OBRO FIL

LAURA GOST

Encantat d'escoltar-me

Les presentacions de llibres són una mostra a petita escala dels diferents tarannàs que podem observar en la vida quotidiana. No només els escriptors, sinó també la resta de participants, podran detectar algunes tòniques habituals en qualsevol esdeveniment literari en el qual es creï el següent clima: una persona que parla del que ha escrit i un públic o auditori que l'escolta.

Una de les dinàmiques habituals en aquest format és obrir un torn de preguntes quan l'autor o l'autora han acabat de desenvolupar les respostes a les preguntes que ha formulat la persona que exerceix de presentadora o moderadora. Així, el torn de preguntes és el moment dissenyat perquè els qui han llegit l'obra puguin exposar les seves opinions i els dubtes o percepcions que els ha generat la lectura amb vista a obtenir una rèplica per part de qui signa el llibre. Tècnicament.

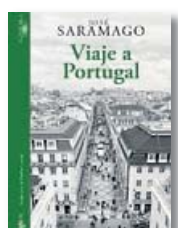
Aquest intercanvi és francament gratificant la majoria de vegades, si bé existeix un perfil de participant que, talment com passa amb alguns entrevistadors o crítics culturals, sembla supeditar l'eventual resposta de l'escriptor a l'encert de la seva pregunta o comentari, com si qualsevol contestació de l'autor esdevingués quasi irrellevant en contrast amb la brillantor de l'aportació signada per l'interlocutor espontani. És graciós i alhora sorprenent que algunes persones vulguin assistir a aquesta mena d'actes amb la voluntat aparent d'evidenciar els propis coneixements fins al punt d'avantposar el seu parloiteig envers la lectura per sobre d'allò que pugui aportar la persona que l'ha escrita, és a dir, que hi hagi persones que vagin a escoltar-se a llocs pensats per escoltar algú altre.

A vegades sembla que la presentació del llibre aliè és un context tan vàlid com qualsevol altre per remarcar i fins i tot revalidar la cultura pròpia en companyia d'un autor que només pot quedar completament perplex davant l'agilitat amb què algú l'ha tornat prescindible. Prescindible, a més, en un acte que, d'entrada, estava pensat per al seu llüiment, si podem dir-ho així i si acceptem que qualsevol format que gira al voltant de l'obra d'una persona que és allà present comptarà amb un punt inevitable d'egolaria, no debades un escriptor vanitós o narcisista té alguna cosa de redundància. ♦♦

L'APARADOR

ARA

NO-FICCIO

Viaje a Portugal
JOSÉ SARAMAGO
Alfaguara

Per commemorar el centenari de José Saramago, l'editorial Alfaguara ha llançat una nova edició de *Viaje a Portugal*, el mític llibre de viatges del premi Nobel portuguès. El volum conté fotografies inèdites que Saramago va fer durant el viatge per escriure el llibre.

FICCIO

La cinquena estació
N. K. JEMISIN
Mai Més Llibres

N.K. Jemisin és un dels noms de referència de la ciència-ficció i la fantasia contemporànies. Ara Mai Més publica el primer títol de la trilogia *La terra fragmentada*, una història plena de girs argumentals ambientada en un supercontinent que pateix catàstrofes geològiques i climàtiques.

FICCIO

El bell estiu
CESARE PAVESE
Univers

Univers incorpora al catàleg *El bell estiu*, un dels títols més emblemàtics de Cesare Pavese. La novel·la relata la relació apassionada i tempestuosa entre la Ginia, una jove innocent amb ànsies desbocades de vida, i un pintor enigmàtic i bohemí que li farà descobrir les crueltats de l'amor.